

Budget 2024 Göteborgs Stad

Socialdemokraterna

Vänsterpartiet

miljöpartiet
de gröna

Innehåll

Förord	4
Ledning, styrning och mål	6
Personal	10
Miljö, klimat och energi	12
Trygghet	14
Demokrati och mänskliga rättigheter	16
Förskola	18
Grundskola	20
Gymnasieskola	22
Sociala frågor	24
Äldre och hälso- och sjukvård	26
Funktionsrätt	28
Idrott och förening	30
Näringsliv	32
Turism och evenemang	34
Stadsmiljö	36
Stadsutveckling	38
Exploatering och mark	40
Bostäder och lokaler	42
Kultur	44
Arbetsmarknad och vuxenutbildning	46
Inköp och upphandling	48
Ekonomi	50
Ekonomisk sammanställning	57

Förord

Göteborg är en fantastisk stad, men även en segregerad stad. Människors förväntade livslängd, inkomst och hälsa skiljer sig stort mellan Göteborgs olika områden. Om vår stad ska bli jämlik, trygg och hållbar för både dagens och framtidens göteborgare måste fokus ligga på det viktigaste: välfärden, tryggheten och den gröna omställningen. Göteborg ska vara en stad där barnperspektivet alltid är med och alla barn kan växa upp med goda levnadsvillkor.

Sedan vårt rödgröna styre tillträdde har vårt främsta fokus varit att skydda välfärden i den rådande kostnadskrisen. Rekordhög inflation och en regering som dragit ner på statens del av välfärdens finansiering har inneburit en mycket ansträngd situation för skolor, förskolor, socialtjänsten och omsorgen.

Kommande år ser inte ut att bli bättre. I vår budget fortsätter vi att prioritera välfärdens första linje. Personalen är Göteborgs Stads viktigaste resurs. Arbetsmiljön ska fortsätta att förbättras för att skapa goda förutsättningar för lärare, undersköterskor och alla andra välfärdsarbetare att kunna göra ett bra jobb. Resurser till förskola, skola och socialtjänst är också centralt för det brottsförebyggande arbetet.

Vi befinner oss i ett klimatnödläge. Göteborg behöver öka takten i omställningen för att bli grönare, friskare och mer robust. Det är hög tid att stärka insatserna för att klimatanpassa Göteborg och nå våra miljö- och klimatmål, där FN:s globala hållbarhetsmål med Agenda 2030 utgör ramarna. Göteborg ska bli en av EU:s 100 första klimatneutrala städer senast 2030. Att ligga i framkant skapar möjligheter till många nya gröna jobb i den cirkulära ekonomin och industrier som bryter sitt fossilberoende.

Vi i det rödgröna styret fortsätter bygga ihop Göteborg. Under det gångna året har det tidigare styrets planer på att ombilda hyresrätter stoppats, så nu får allmännyttan arbetsro att ta hand om befintliga bostäder. Allmännyttans bostäder ska hålla en hög standard med hyror på en rimlig nivå samtidigt som vi bygger nytt, vackert och hållbart.

Nya bostadsområden ska präglas av klimatsmart byggande, varierad arkitektur, tillgänglig grönska och sammanhängande stråk. Nybyggnation ska i första hand ske nära befintlig bebyggelse och kollektivtrafik för att minska bilberoendet och ge så många som möjligt närhet till bra skolor, service och ett rikt kultur- och nöjesliv.

Vår budget läggs i en tid av osäkerhet. Högerregeringen har genomfört stora nedskärningar på kommunernas ekonomi och driver en politik som ökar klimatutsläppen. Dessutom pressar inflationen den redan hårt ansträngda välfärden.

Genom vår budget visar Göteborg att en annan politik är möjlig. Med gemensamma lösningar på gemensamma problem gör vi allt i vår makt för att skydda välfärden genom krisen, minska klyftorna och genomföra den gröna omställningen.

Jonas Attenius (S), Daniel Bernmar (V) och Karin Pleijel (MP)

Ledning, styrning och mål

Mål:

Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

Segregationen i Göteborg ska brytas.

Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Göteborgs Stads politiska inriktning styrs av ovanstående övergripande mål som gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Målen gäller för hela mandatperioden och måluppfyllelse ska eftersträvas snarast möjligt. Nämnder och bolagsstyrelser ska ange hur de avser att arbeta för att nå god måluppfyllelse i sina verksamhetsplaner, budgetar och/eller affärsplaner. Målen ska omsättas i praktisk handling av nämnder och bolagsstyrelser och anpassas till deras specifika verksamhet.

Göteborgs Stads mål ska bidra till att uppnå regionala, nationella och globala mål, där FN:s globala hållbarhetsmål utgör ramen.

Under år 2024 har antalet mål minskats jämfört med föregående år för att uppnå tydligare målstyrning, förenkla uppföljningen och öka genomslagskraften.

Inriktning:

Göteborgs Stads budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet för nämnder och bolagsstyrelser. Budgetens roll är att ange kommunfullmäktiges mål och inriktningar inom de ekonomiska ramarna och gällande lagstiftning. Planer, program, riktlinjer, uppdrag, inriktningar och styrdokument som kommunfullmäktige, nämnder och bolagsstyrelser har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade budgeten.

Uppdragen ska genomföras under ett år om inget annat anges, men fortsätter att gälla till dess att de har genomförts och avslutats. Kommunfullmäktiges budgetuppdrag är överordnade andra uppdrag som tillkommer genom initiativ i nämnder och bolagsstyrelser. Nämnder och bolagsstyrelser ska prioritera kommunfullmäktiges budgetuppdrag och planera sin verksamhet så att uppdragen kan genomföras. Utredningsuppdrag som kan innebära väsentliga ekonomiska konsekvenser ska genomföras på ett sådant sätt att de kan redovisas i tid för att kunna hanteras som ett underlag till den ordinarie budgetprocessen. I varje avsnitt anges ett antal ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, men det kan även förekomma uppdrag som riktar sig till fler nämnder och bolagsstyrelser än de ansvariga.

Budgeten är förändringsinriktad. Den beskriver huvuddragen i vad som ska förändras i verksamheterna. Inriktningarna anger de strategier och arbetssätt som huvudsakligen förväntas bidra till måluppfyllelse. Alla nämnder och bolagsstyrelser har en skyldighet att ha ett befolkningsperspektiv med fokus på de som Göteborgs Stad är till för. Nämnder och bolagsstyrelser ska även ha ett kommunövergripande perspektiv och samarbetet över förvaltnings- och bolagsgränser ska förstärkas. Arbetet med de tre hållbarhetsdimensionerna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska integreras i ordinarie arbete.

Styrningen ska vara tillitsbaserad i större utsträckning än idag. Den tillitsbaserade styrningen ska fokusera på delegering, brukarfokus, öppenhet, stöd och samverkan. Styrning och systematiskt kvalitetsarbete som bara utgår ifrån mätbara data riskerar att leda till en ineffektiv organisation med omotiverat stor administration.

Göteborgs Stad ska inleda en avveckling av det nuvarande uppföljningssystemet och ersätta detta med en mer ändamålsenlig modell. Från och med 2024 ska ett nytt och mer effektivt uppföljningssystem införas löpande. Uppföljningen ska i större utsträckning spegla inriktningen om att minska administrationen och öka den tillitsbaserade styrningen. Det innebär att uppföljningen ska ske genom ordinarie uppföljningsrapporter per mars, augusti och december och vid behov ämnesspecifika fördjupningar. Delårsrapporten per mars månad ska i huvudsak fokusera på uppföljning av ekonomin. Samlingsärenden ska utgå och ersättas med mer kortfattade tjänsteutlåtanden. Även verksamhetsnomineringarna utgår.

Eventuella hemställningar från nämnder och bolagsstyrelser ska göras på sådant sätt att de kan värderas i underlagen för kompletteringsbudget eller ordinarie budget. Från och med 2025 ersätts verksamhetsplanerna med genomförandeplaner för Göteborgs Stads budget. Genomförandeplanerna för Göteborgs Stads budget ska tas fram av politikerna i nämnder och bolagsstyrelser och antas innan nämnder och bolagsstyrelser beslutar om budget/affärsplaner.

Arbetet med att minska administrationen ska fortsätta. En särskild anställningsprövning ska införas för alla nämnder. Detta innebär att alla anställningar ovanför första linjens chef ska prövas av presidiet i berörd nämnd. Även bolagsstyrelser ska vara restriktiva vid anställning av personal. En riktad besparing ska genomföras i syfte att minska kostnaden för konsulter, framför allt tekniska konsulter. Göteborgs Stad ska också minska administrationen genom att se över och effektivisera såväl internt som externt remissförfarande.

Digitaliseringsfunktioner är till för att förenkla processer och förbättra kvaliteten. Den teknologiska utvecklingen medför stora möjligheter till automatisering och rationalisering av arbete som utförs inom Göteborgs Stad, på både kort och längre sikt, i synnerhet för administrativa tjänster. AI-funktioner ska utredas och stegvis implementeras i fler verksamheter. Det är dock viktigt att digitalisering och automatisering introduceras på ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt ansvarsfullt sätt med respekt för de anställdas förutsättningar. Under året genomförs en effektivisering av IT-tjänster och digitaliseringsfunktioner. Digitala verktyg ska prövas mot behovet i varje verksamhet.

Kommunstyrelsen ska vid tre tillfällen under 2024 besluta om kompletteringsbudget. Med anledning av detta ges kommunstyrelsen delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera Göteborgs Stads budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en ny uppföljningsstruktur för nämnder och bolagsstyrelser, för den ekonomiska rapporteringen och för målstyrningen. I den nya strukturen ska samlingsärenden, verksamhetsnomineringar och verksamhetsplaner utgå. Uppdraget ska redovisas i underlaget för första kompletteringsbudgeten för 2024.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med nämnden för intraservice utreda hur AI-funktioner kan automatisera och effektivisera arbete som utförs i Göteborgs Stad. Utredningen ska samordnas med pågående arbete i Göteborgsregionens kommunalförbund.
- » Nämnden för intraservice får i uppdrag att minska kostnaderna för IT-licenser, andra mjukvarulicenser och hårdvarulicenser i välfärdsnämnderna inklusive utbildningsnämnderna. I uppdraget ingår att pröva digitala verktyg mot behovet i varje verksamhet.

Personal

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Göteborgs Stads viktigaste resurs är de omkring 60 000 anställda som arbetar inom en mängd yrkesområden. Den främsta utmaningen är att möta de omfattande behoven av kompetensförsörjning. För att rekrytera och behålla personal ska Göteborgs Stad erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser. Det bidrar även till att minska både korta och långa sjukskrivningar. Anställda ska ha goda arbetsvillkor, bra arbetsmiljö och trygga tillsvidareanställningar. Personalens inflytande över arbetet ska öka, till exempel gällande schemaläggning och arbetets innehåll. Arbetstidsinnovationer ska genomföras, exempelvis sänkt arbetstid inom vissa verksamheter för att minska sjukfrånvaro eller lösa rekryteringsproblem. En pott ska avsättas för detta ändamål. Arbetstidsinnovationerna ska i första hand genomföras för svårrekryterade yrkesgrupper i första linjens välfärdsverksamheter i områden där Göteborgs Stad har svårt att rekrytera personal.

Första linjens personal utgör basen i välfärden och ska erbjudas en bättre arbetsmiljö och mer hållbara arbetsvillkor. Delade turer och ofrivillig deltid ska inte förekomma, samtidigt som möjligheten att frivilligt arbeta deltid ska synliggöras. Andelen timanställda och arbetstid utförd av konsulter ska minska väsentligt. För att fler ska vilja jobba och stanna kvar inom Göteborgs Stad ska lönenivåerna höjas och arbetskamraterna bli fler inom välfärden. En särskild låglönesatsning ska genomföras. Grundnivån för personalförmånerna ska höjas och lokalt framförhandlade förmåner ska tillåtas.

Göteborgs Stad ska präglas av en tillitsbaserad styrning och innebörden och fördelningen av arbetsmiljöuppgifter ska vara tydlig. Ansvar och befogenheter gällande verksamhetslokaler och digitala hjälpmedel ska också tydliggöras. Osakliga löneskillnader ska minska där målet är att de helt ska försvinna under mandatperioden. För att säkra kompetensförsörjningen ska Göteborgs Stad bland annat erbjuda löpande utbildningar och kompetensutveckling samt validering av kunskaper.

Äldre och erfarna anställda har mycket kompetens och erfarenhet. Samtidigt orkar inte alla arbeta heltid ett helt yrkesliv. Därför ska äldre och erfarna anställda erbjudas en arbetssituation med uppgifter och rimlig arbetstid som möjliggör ett hållbart arbetsliv fram till pensionen. Mentorskap och metodhandledning för nyanställda kan vara en del av det arbetet.

I det svåra ekonomiska läge som Göteborg befinner sig i ska välfärdspersonalen och den första linjens personal prioriteras.

Uppdrag:

- » Äldre- samt vård och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd, förskolenämnden och socialnämnderna får i uppdrag att genomlysna sina verksamheter för att identifiera administrativa arbetsuppgifter som bedöms möjliga att ta bort i syfte att frigöra tid och resurser till brukarnära arbete. Kartläggningen ska redovisas till kommunstyrelsen.
- » Nämnden för intraservice får i uppdrag att arbeta stöttande gentemot nämnderna i syfte att minska och effektivisera deras IT-kostnader.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd och förskolenämnden får i uppdrag att minska andelen visstidsanställda och öka andelen tillsvidareanställda i sina verksamheter.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att uppdatera modellen för normmedvetet arbetssätt och föreslå hur den kan implementeras i fler av Göteborgs Stads verksamheter.
- » Socialnämnderna, äldre- samt vård och omsorgsnämnden och nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att utreda lämpliga arbetstidsinnovationer för verksamheter med hög sjukfrånvaro. Utredningen ska göras i samverkan med fackliga organisationer.

Miljö, klimat och energi

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogramms tre mål för naturen, klimatet och människans uppnås och samtliga nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att detta ska ske. Omställningstakten ska öka kraftigt och miljö- och klimatnämnden ska aktivt bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser att nå målen. Världen och Göteborg befinner sig i ett klimatnödläge och den biologiska mångfalden minskar. Göteborgs Stad ska vara en föregångare i miljö- och klimatarbetet och bli en av EU:s första klimatneutrala städer 2030. Stora systemförändringar och nytänkande behövs för att uppnå tydliga utsläppsminskningar under mandatperioden.

För att omställningen ska lyckas krävs en bred folklig acceptans när fler och förstärkta åtgärder behöver genomföras. Omställningstakten är idag otillräcklig. Omställningen ska vara rättvis, där de med störst utsläpp ska bidra mest. Det ska vara enkelt för alla att vara en del av lösningen, för såväl invånare och idéburna som näringsliv och akademi. Den gröna omställningen ger också förbättrad hälsa och livskvalitet samt fler gröna jobb och företag.

Göteborg ska ha en hållbar och robust energiförsörjning. Omställningen gör att behovet av förnybar el och fjärrvärme ökar kraftigt. Göteborgs Stad ska därför aktivt arbeta för hållbar, lokal elproduktion med fokus på sol- och vindenergi, där Göteborg Energi och Göteborgs hamn är centrala aktörer. Lagrings- och flexibilitetslösningar ska utvecklas. Ambitionsnivån i Göteborgs Stads energiplan ska höjas och åtgärderna genomföras. Utbyggnaden av solceller på kommunala fastigheter ska fortsätta. Bolagen behöver gå i takt i klimatomställningen. I det arbetet har AB Framtiden, stadsfastighetsnämnden, Göteborg Energi och Renova ett stort ansvar att gemensamt genomföra de systemförändringar som krävs inom energiområdet.

Avfallsplanens mål ska nås och resurs- och energieffektiviseringen öka, bland annat genom cirkulär ekonomi. Hanteringen av vatten och avlopp ska genomsyras av resurseffektivitet och miljöhänsyn.

Miljö- och hälsoskyddstillsynen ska stärkas för att nå miljömålen och verksamhetsutövare ska känna sig trygga med handläggningen. Alla som bor och vistas i Göteborg ska ha en hälsosam livsmiljö fri från farliga kemikalier, buller och föroreningar. Barn är mer känsliga för hälsofarlig påverkan än vuxna. Därför ska miljöer där barn vistas prioriteras.

Göteborg ska vara en grön stad med levande natur där ekosystemtjänster tillgodoser människors behov nu och i framtiden. Miljöövervakningen ska utvecklas för att tillvarata naturvärden. Livsmiljöer för biologisk mångfald ska värnas och utvecklas på land och i vatten.

Samtliga konferenser som anordnas av Göteborg Stad ska erbjuda vegetarisk kost som förstahandsalternativ och kött/fisk som andrahandsalternativ.

Uppdrag:

- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden utöka dialogen med kretslopp- och vattennämnden för att de tidigt ska kunna involveras i stora och för dem relevanta projekt.
- » Göteborgs Stads Leasing AB får i uppdrag att stärka och utveckla tjänsten "Tage" så att den även inkluderar tvätt-, reparations- och renoveringsmöjligheter för att öka möjligheterna till återbruk.
- » Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att utreda en differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten.
- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att i samverkan med Grefab ta fram en modell för miljödifferenterad båtplatsavgift i Göteborg Stads småbåtshamnar.
- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att upprätta ett åtgärdsprogram för att minska förekomsten av partiklar i luft.

Trygghet

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Alla som bor och vistas i Göteborg ska kunna känna sig trygga. Andelen göteborgare som uppfattar sin stad som trygg och säker har ökat, men den upplevda tryggheten bland kvinnor och ungdomar är lägre än bland andra grupper. Upplevd otrygghet och brottsutsatthet begränsar människors rörelsefrihet. De kommunala verksamheterna ska bidra till att minska otryggheten.

Nyrekryteringen till de kriminella gängerna som riktar sig till allt yngre barn ska brytas. Omfattande polisära resurser kan få stor effekt, särskilt om de kombineras med en väsentlig utökning av det brottsförebyggande arbetet och det grundläggande välfärdsåtagandet. Polismyndighetens lista över utsatta områden är viktig, men utgör inte en fullständig beskrivning av de förhållanden som skapar otrygghet och kriminalitet i ett område. För att kunna analysera utvecklingen utifrån fler faktorer behöver Göteborgs Stad även använda andra mått eller index.

Sedan 2023 har kommunerna ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbete. Det brottsförebyggande arbetet ska byggas ut, nya arbetsätt prövas och avhopparverksamheten förstärkas. Trygg i-modellen utgör det mest systematiska trygghetsarbetet i Göteborgs Stad. Modellen ska fortsätta anpassas efter lokala förutsättningar och genomföras i samarbete med Polismyndigheten. Under året ska fler trygghetshandslag antas. Kamerabevakning är en del av trygghetsarbetet och kan bidra till att förenkla brottsbekämpning.

Tryggheten på offentlig plats är mycket viktig. Ordningsvakter för LOV3-områden ska kvarstå i liknande omfattning som idag. Antalet LOV3-områden kan justeras efter behov och efter samverkan med polisen. Vid allvarliga incidenter ska ordningsvakterna bidra till att korrekt information når invånare och besökare. Civilsamhällets viktiga roll för att skapa trygghet, exempelvis genom nattvandringar ska stödjas. Våld i nära relationer ska kontinuerligt bekämpas. Göteborgs Stads arbete mot hedersförtryck och parallella samhällssystem ska förstärkas och nya åtgärder vidtas under mandatperioden. De kommunala verksamheterna ska löpande stötta Polismyndigheten och andra myndigheter i bekämpningen av välfärdsbrottslighet, folkbokföringsbrott, svartkontrakt och våldsbejakande extremism.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett alternativt mått till Polismyndighetens lista över utsatta områden. Måttet ska omfatta alla delar av Göteborg. I måttet ska bland annat socioekonomiska variabler, brottsutsatthet, tillgång till välfärdstjänster och tillgång till annan service utgöra variabler.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att utveckla samverkan mellan blåljuspersonal och fritidsgårdar och bemanning lekplatser för att blåljuspersonal regelbundet ska besöka dessa verksamheter.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att i samverkan med förskole- nämnden, grundskolenämnden och utbildningsnämnden arbeta med trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser i och nära berörda verksamheter.

Demokrati och mänskliga rättigheter

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Alla

Inriktning:

Ett demokratiskt samhälle bygger på att allas mänskliga rättigheter ska respekteras och att alla har lika rätt och möjligheter att påverka samhället och sina livsvillkor. Arbetet för detta ska utökas genom exempelvis en förstärkning av Göteborgs Stads program för en jämlik stad. Jämlikhetsarbetet ska genomföras både kommunövergripande och i alla nämnder och bolagsstyrelser.

Nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta aktivt med delaktighet, inflytande och löpande medborgardialog samt bidra till det kommunövergripande demokratiuppdraget. Ofta deltar resursstarka grupper i högre utsträckning i medborgardialoger. Medborgardialogerna ska därför genomföras så även grupper som sällan kommer till tals blir inkluderade och det ojämlika deltagandet ska vägas in när resultaten tas om hand. En viktig del i demokratiarbetet är medborgarservice. Kontaktcenter har en stor roll och ska arbeta med att förkorta svarstiden och förbättra återkopplingen.

Göteborg är en mycket segregerad stad där skillnader i livsvillkor skiljer sig stort mellan olika områden. Särskilt i Göteborgs socioekonomiskt utsatta områden behöver invånarnas möjligheter att organisera sig och delta i civilsamhället, i folkrörelser och lokalsamhället stärkas. Eftersom valdeltagandet är lågt i delar av Göteborg ska ett arbete för ökat valdeltagande stärkas. Vid allmänna val ska vallokaler, även för förtidsröstning, vara spridda över hela Göteborg. För att möjliggöra detta ska övriga nämnder och bolagsstyrelser samarbeta med valnämnden.

Göteborgs Stad ska stärka rättigheterna för invånare som drabbas av rasism och kontinuerligt bekämpa alla exkluderande och diskriminerande strukturer. Särskilt fokus ska läggas på att motarbeta rasismens spridning bland barn och ungdomar. Homofobin ska bekämpas i hela Göteborg och hbtqi-personers livsvillkor ska förbättras. Regnbågshusets finansiering ska förstärkas. De utökade resurserna ska bland annat användas till att sprida kunskap om verksamheten i hela Göteborg.

Folkbildning på lokal nivå ska stödjas och alla studieförbund ska behandlas lika avseende vilka krav som ställs på dem för att få bidrag.

Personer som lever utan tillgång till det generella välfärdssystemet riskerar att utsättas för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld samt utnyttjande i olika former och kvinnor är ofta särskilt utsatta. Göteborgs Stads arbete för att erbjuda tak över huvudet och rådgivning till dessa grupper ska särskilt värnas.

Uppdrag:

- » Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att stärka insatserna för ökat valdeltagande i områden med lågt valdeltagande.
- » Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att tillgängliggöra lokaler som efterfrågas av valnämnden för att säkerställa tillgång till vallokaler över hela Göteborg.
- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och Göteborgs Stads Parkering AB införa avgiftsfria parkeringar för valförrättare som transporterar valsedlar vid allmänna val.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på hur Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism 2020–2023 kan förlängas. I uppdraget ingår att uppdatera planen efter nya omvärldsförutsättningar.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att förstärka arbetet mot anti-semitism och islamofobi inom ramen för "Levande historia".
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag ge förslag på hur ansvaret för Göteborgs Stads arbete med mänskliga rättigheter kan samordnas och tydliggöras organisatoriskt. Syftet är att skapa en mer effektiv organisation och förbättra stödet till nämnderna.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur ojämlikhet mellan olika grupper utifrån diskrimineringsgrunderna kan synliggöras. Arbetet ska ske i samverkan med akademien.
- » Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att förstärka strategiarbetet inom Skapa förutsättningar för att leva hållbart i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med nämnden för demokrati och medborgarservice och överförmyndarnämnden utreda om de önskade effekterna av gemensam förvaltningsorganisation har uppnåtts och om gränsdragningarna mellan nämnderna är tydliga.

Förskola

Ansvarig nämnd: Förskolenämnden

Inriktning:

Alla barn i Göteborg ska kunna gå i förskola med hög kvalitet. Det ger bättre förutsättningar till god läsförmåga, högre studieresultat och social utveckling. En välfungerande förskola är avgörande för ett jämställt och jämlikt samhälle och spelar en väsentlig roll för familjer att få en fungerande vardag, inklusive barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Barngruppernas sammansättning speglar områdets socioekonomiska profil och ojämlikhetens konsekvenser märks i både grund- och gymnasieskolan. Förskolan ska vara kompensatorisk och utbildningen ska anpassas till barns olika förutsättningar och behov. Förskolan ska motverka könsmönster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Göteborgs Stads förskolor ska lägga stor vikt att stimulera barnens språkutveckling, exempelvis med läsfrämjande insatser.

Förskolepersonalen behöver bättre villkor och ska ges rätt verktyg för att kunna utföra sitt arbete. Fler behöver välja förskolan som arbetsplats och barnskötare eller förskollärare som yrke. Arbetsmiljön ska förbättras och sjukskrivningstalen minska. Insatser för att minska personalomsättningen ska göras då många personalbyten är negativt för barnen och skapar stora kostnader för verksamheten.

Befintlig personal ska erbjudas vidareutbildning på betald arbetstid. Det gäller även erfarna och lämpliga vikarier som behöver vidareutbildning för att kunna tillsvidareanställas. Fler utbildade pedagoger behöver lockas till att arbeta i socioekonomiskt utsatta stadsdelar, exempelvis genom särskilda anställningsvillkor där stegvist införd arbetstidsförkortning kan vara en lösning.

För att få fler barn till förskolan ska uppsökande verksamhet ske från och med att barnet fyller tre år. Samarbetet med öppna förskolan, kulturtolkar och familjecentraler är viktiga för att ge barn en bra start i utbildningskedjan och för att stärka det förebyggande arbetet.

Uppdrag

- » Förskolenämnden får i uppdrag att utveckla den uppsökande verksamheten för att fler barn ska skrivas in och delta i förskolan.
- » Förskolenämnden får i uppdrag att utreda hur öppethållande under senare delen av dagen kan organiseras för att underlätta schemaläggning för personal och förbättra det pedagogiska innehållet för barnen.
- » Förskolenämnden får i uppdrag att erbjuda förskoleplats för alla barn som bor eller vistas under längre tid i Göteborg.
- » Förskolenämnden får i uppdrag att säkerställa att förskolan inte kräver att barn tar med sig matsäck eller mellanmål i förskolan.
- » Förskolenämnden får i uppdrag att utöka regnbågstiderna på öppna förskolan.

Grundskola

Ansvarig nämnd: Grundskolenämnden

Inriktning:

Kunskap, undervisning och studiero är centralt för grundskolan och för mer jämlika livsvillkor. Den pedagogiska segregationen ska brytas och alla elever ges möjlighet att nå kunskapsmålen. Det förutsätter en bra arbetsmiljö för alla personalgrupper, att skolan fredas från tillkommande krav och uppdrag, socioekonomisk viktning av resurser och att det finns behöriga lärare i alla skolor.

Marknadsskolans segregeringseffekter ska motverkas och nya skolor planeras för en socioekonomiskt varierad elevsammansättning. Hög elevrörlighet bidrar till sämre ekonomi och arbetsmiljö och bör därför motverkas.

Bemannade skolbibliotek och fysiska läroböcker ska i högre grad finnas på skolan. Prioritering ska ske bland digitala verktyg och tjänster. Införande av mobilfri skola ska underlättas för de skolor som vill det. Skolan ska vara avgiftsfri och lovskola ska erbjudas de som riskerar att inte nå kunskapsmålen.

Skolpersonalen ska erbjudas kompetensutveckling som ger förutsättningar för varje elev att lyckas i skolan samt tydliga befogenheter, tid och möjlighet att kunna upprätthålla studiero. Särskilda behov hos elever ska identifieras tidigare och omhändertas på ett sätt som främjar alla elevers utveckling. Resursskolor och lokala särskilda undervisningsgrupper ska tillskapas. Socionomer och fältarbetare ska arbeta i skolan för att tidigt upptäcka behov och sätta in sociala insatser.

Barn och unga ska vara trygga i skolan oavsett kön, bakgrund, funktionalitet, sexuell läggning och/eller könsidentitet. Jämställdhetsarbetet ska bidra till måluppfyllelse och inkludera våldsförebyggande åtgärder. De nationella minoriteternas rättigheter ska tillgodoseas i skolan. Sociala färdigheter är viktigt för ungas framtida livsvillkor och ska stärkas i skolan. Skolan ska uppmuntra elevinflytande, ungas sociala engagemang och stärka dem som samhällsmedborgare.

Under de senaste åren har behovet av anpassad skola ökat betydligt. Detta ställer stora krav på utbyggnad både av lokaler och personal med rätt kompetens. Elevhälsan behövs i det förebyggande arbetet för att fler ska nå kunskapsmålen, deras kompetens och insatser för psykisk och social ohälsa ska stärkas. Narkotikaanvändning ska aktivt motverkas. Skollokaler ska tillgängliggöras för fritidsaktiviteter.

Skolan som arena ska samordnas av extern part för att inte belasta rektorer. Kulturskolan ska ge alla barn möjlighet att utöva olika konstformer och avgifterna ska fortsatt vara låga.

Uppdrag:

- » Grundskolenämnden får i uppdrag att säkerställa att skolan är helt avgiftsfri och inte kräver att barn tar med sig matsäck eller mellanmål i fritidsverksamheten.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att säkerställa tillgång till gratis mensskydd på alla Göteborg Stads skolor från årskurs 7–9.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att öka samverkan med andra aktörer i syfte att öppna fritidsklubbar eller liknande aktiviteter utanför skoltid för barn i åldrarna 10–12 år.

Gymnasieskola

Ansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

Inriktning:

Gymnasieskolan utgör ungas steg in i vuxenlivet och fullgångna studier ger möjligheter till mer jämlika livsvillkor. Lärandet förutsätter att eleverna får tid med sina lärare och att lärarna fredas från tillkommande uppdrag utöver kunskapsuppdraget. Personalen ska ges goda förutsättningar för kompetensutveckling. Resurserna ska viktas efter socioekonomi och motsvara de krav som ställs. Elevernas och personalens studie- och arbetsmiljö ska präglas av fokus på kunskap och utbildning där hot, våld, kränkningar och narkotikaanvändning bekämpas effektivt.

Gymnasieskolan är idag i hög grad segregerad, utifrån olika program och utifrån elevsammansättning. En relativt hög andel av gymnasieeleverna går i fristående skolor vilket leder till sämre planeringsmöjligheter och svårare ekonomiska förutsättningar för den kommunala skolan.

För att öka kommunala skolors attraktivitet och statusen för yrkesprogram ska skolor i större utsträckning erbjuda ett blandat programutbud med både yrkesprogram och högskoleförberedande utbildningar. Elever på vård- och omsorgsprogrammet ska ges vikariemöjlighet och de som fullgjort utbildningen och tagit examen ska vara garanterade anställning i Göteborgs Stad. Introduktionsprogrammets lokalisering ska ses över utifrån vad som är bäst för eleverna och undervisningen.

Insatser krävs för en mer jämställd och inkluderande skolmiljö för alla oavsett kön, bakgrund, funktionalitet, sexuell läggning och/eller könsidentitet. Jämställdhetsarbetet ska bidra till måluppfyllelse och inkludera våldsförebyggande åtgärder. De nationella minoriteternas rättigheter ska tillgodoses. Skolan ska uppmuntra elevinflytande, ungas sociala engagemang och stärka dem som samhällsmedborgare. Elevhälsan ska stärkas gällande kompetens och nya insatser görs för att förbättra den psykiska och sociala hälsan. Studie- och yrkesvägledningen ska informera, uppmuntra och förmå elever att bryta mot traditionella studie- och yrkesval utifrån kön och bakgrund. Andelen elever i anpassad gymnasieskola ökar, en utveckling som måste mötas av både fler lokaler och personal med rätt kompetens.

Uppdrag:

- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att öka blandningen av elever genom att planera för att fler skolor ska ha både yrkesprogram och teoretiska program. Uppdraget ska genomföras i samband med förändringar av program eller gymnasieskolor.
- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att säkerställa tillgång till gratis mensskydd på alla Göteborg Stads gymnasieskolor.

Sociala frågor

Ansvariga nämnder: Socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst, exploateringsnämnden

Inriktning:

Socialnämnderna ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i livsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Tidiga insatser och förebyggande arbete är prioriterade för att motverka den ökande ojämlikheten och skillnaderna i såväl livsvillkor som hälsa.

Socialtjänsten ska arbeta relationsskapande gentemot invånarna, i samverkan med annan offentlig verksamhet och civilsamhället för att bygga tillit. Det sociala arbetet ska bidra till att bryta segregationen.

Arbetsmiljön och arbetsvillkoren behöver förbättras och den personliga tryggheten säkerställas. Insatser mot desinformation om socialtjänsten och fritidsverksamheten ska vidareutvecklas.

De som är beroende av samhällets stöd för sin dagliga försörjning har rätt till ett värdigt liv. Fler invånare ska ges bättre förutsättningar till arbete eller meningsfull sysselsättning. Antalet hushåll med egen försörjning ska öka.

Barnperspektivet ska genomsyra det sociala arbetet. Det familjecentrerade arbets sättet, socialtjänstens arbete på skolor och fritidsverksamheter för framför allt mellan- och högstadiåldern ska utökas. Barn i samhällets vård ska få stöd och behandling av hög kvalitet. Fler kommunala familjehem behöver rekryteras och en god kvalitet på hem för vård och boende ska säkerställas.

Arbetet med våldsprevention ska öka, framför allt för barn och unga. Göteborgs Stad har nolltolerans mot våld i nära relationer. Göteborgs Stad ska ekonomiskt stötta och samverka långsiktigt med tjej- och kvinnojourer, andra jourer och föreningar som arbetar mot våld i nära relationer, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. Kunskapen om resursteam heder och regionalt stödcentrum heder behöver öka. Det sociala arbetet ska även bidra till sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa.

Alla med beroendeproblematik ska ges möjlighet att lämna eller minska sitt beroende så snart som möjligt. Samarbetet med beroendevården behöver stärkas. Det evidensbaserade arbetet för att förebygga och motverka missbruk av narkotika med fokus på ungdomar ska prioriteras och ske i samverkan med skolan.

Hemlösheten ska minska och barnfamiljer ska inte vråkas. Modellen ”Bostad först” ska utökas och Göteborgs Stad ska bli ledande i arbetet. Människor i behov av akut hjälp med mat eller tak över huvudet ska få hjälp utifrån sina individuella behov.

Uppdrag:

- » Socialnämnderna får i uppdrag att se till att tillfälliga statliga krisstöd riktade till individer inte ska anses som inkomst vid bedömning av ekonomiskt bistånd.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att öka andelen familjehem, jourhem och hem för vård och boende i egen regi.
- » Socialnämnden Sydväst och inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att höja kvalitetskraven vid upphandling av familjehem, hem för vård och boende samt stödboende för barn och unga.
- » Socialnämnderna, idrotts- och föreningsnämnden och nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att i samverkan med föreningslivet utveckla möjligheter till meningsfull fritidssysselsättning för barn med funktionsnedsättningar och utreda åldersgränser inom fritidsverksamheten för målgruppen.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att utreda behov och ekonomiska konsekvenser av nya fritidsgårdar eller motsvarande fritidsverksamheter.
- » Socialnämnden Sydväst och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att utreda hur personer i hemlöshet och/eller med beroendeproblematik kan erbjudas meningsfull sysselsättning och vägar till arbete. Uppdraget ska genomföras i samverkan med civilsamhället.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att öka digitaliseringen och automatiseringen vid handläggning av ekonomiskt bistånd.

Äldre och hälso- och sjukvård

Ansvarig nämnd: Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Inriktning:

Att åldras i Göteborgs Stad ska präglas av en hög livskvalitet och självständighet. Ett led i det arbetet är att stärka folkhälsoåtgärder riktade till äldre över hela Göteborg. I arbetet för att stärka folkhälsan ska alla berörda nämnder, civilsamhället och de äldre själva involveras. Det gäller även i arbetet mot ofrivillig ensamhet. Idag är många äldre aktiva medborgare, deras erfarenheter och kontakter bör tas tillvara.

Välfärden står inför en demografisk utmaning. Vård- och omsorgsyrkena konkurrerar med såväl andra välfärdssektorer som med en mer välavlönad privat sektor. Arbetsmiljön behöver förbättras för att göra yrkena mer attraktiva och för att kunna behålla befintlig personal. Det gäller både omsorgsnära och handläggande personal. Betungande administrativa uppgifter behöver minska till förmån för mer brukarnära arbete. I syfte att rekrytera och behålla personal ska kontinuerlig kompetensutveckling erbjudas samtliga anställda. Kompetensutveckling ska möjliggöras ute på arbetsplatserna, exempelvis inom demens, medicinsk kompetens, basala hygienrutiner och språklyft.

Arbetet med att förbättra hemtjänst i egen regi ska utökas. Minuttscheman ska avskaffas, personalkontinuiteten förbättras och den nya riktlinjen för fast omsorgskontakt ska genomföras så att varje omsorgstagare träffar ett färre antal anställda.

Göteborgs Stad ska erbjuda attraktiva vård- och omsorgsboenden i hela Göteborg och vid behov även erbjuda särskilda inriktningar. Vid nya upphandlingar bör äldre samt vård- och omsorgsnämnden överväga att helt eller delvis reservera dessa för idéburen sektor. Vid eventuella avvecklingar av boenden ska hyresgästernas bästa sättas i första rummet. En balans mellan boenden i egen och extern regi ska eftersträvas. Hyresgästerna ska erbjudas meningsfulla aktiviteter och en hälsofrämjande miljö.

Uppdrag:

- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur tillsyn inom hemtjänst och på vård- och omsorgsboende kan utgå från en modell kring "Digitalt först". En framtida modell ska bygga på frivillighet.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att ta fram en vision för kvalitet och attraktivitet för framtidens vård- och omsorgsboende i egen regi som ska komplettera funktionsprogrammet för vård- och omsorgsboenden.

Funktionsrätt

Ansvariga nämnder: Kommunstyrelsen, nämnden för funktionsstöd, stadsmiljönämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Inriktning:

Göteborg ska vara en inkluderande stad där alla kan delta på lika villkor oavsett funktionalitet. För att nå dit måste funktionsrätts- och tillgänglighetsperspektivet inkluderas i alla områden.

Eftersom funktionsrättsfrågorna ofta reduceras till funktionsstödsfrågor är det angeläget att lyfta fram behovet av att hela Göteborgs Stad arbetar med funktionsrättsfrågor.

Den ekonomiska utsattheten är stor för personer med funktionsnedsättning som försörjer sig genom statliga ersättningar. Personer med funktionsnedsättning blir ofta diskriminerade på arbetsmarknaden och riskerar därmed att leva ett helt liv i fattigdom. För att motverka detta ska Göteborgs Stad vara en förebild som arbetsgivare och erbjuda fler praktikplatser och anställningar med olika typer av lönebidrag. För att fortsätta utveckla den dagliga verksamheten ska möjligheten att göra en reserverad upphandling för idéburna aktörer prövas.

Den fysiska tillgängligheten ska fortsatt förbättras i byggnader, transportmedel och kommunens lokaler. Det gäller även allmänna ytor som exempelvis lekplatser och parker.

Göteborgs Stad ska i samarbete med föreningslivet möjliggöra en bra fritid, ett tillgängligt kulturliv och utveckla nya möjligheter till fritidssysselsättning, inte minst för barn och unga.

Många personer i behov av personlig assistans och/eller avlastning i form av korttidsvistelse eller lägerverksamhet har blivit av med sina insatser. Mot bakgrund av detta ska Göteborgs Stad återgå till att fatta mer tillåtande beslut avseende korttidsvistelse och lägerverksamhet. Barnperspektivet ska väga tungt. Icke biståndsbedömd verksamhet ska användas som komplement för att tillgodose behov av exempelvis miljöombyte och fritidssysselsättning. Insatser ska göras så att även personer med svåra funktionsnedsättningar ska kunna delta på olika typer av aktiviteter.

Uppdrag

- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att ta fram förslag på hur daglig verksamhet som sysselsättning ska se ut och fungera i framtiden för att möta brukarnas behov och önskemål.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att utreda hur den privat-ekonomiska situationen för personer med funktionsnedsättning som försörjer sig genom statliga ersättningar kan underlättas genom insatser från Göteborgs Stad.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att årligen indexera upp bidragen till funktionsrättsrörelsen med prisindex för kommunal verksamhet.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en doftpolicy för Göteborgs Stads anställda i brukarnära verksamheter.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att höja habiliteringsersättningen.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att utöka lotsverksamheten och inrätta koordinatörer som stöd till barn med funktionsnedsättning och deras familjer.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att genomföra vidareutbildning av färdtjänstchaufförer i funktionsrättsfrågor.

Idrott och förening

Ansvariga nämnder: Idrotts- och föreningsnämnden, nämnden för funktionsstöd, socialnämnderna

Inriktning:

Göteborgs Stad ska värna allas rätt till en meningsfull fritid på ett inkluderande och icke-diskriminerande sätt. Föreningslivet spelar en viktig roll som mötesplats, för att utveckla sociala relationer och bidra till människors välmående. Idrotten utgör en stor och viktig del av föreningslivet, men det finns också många andra föreningar som bidrar till Göteborg på ett positivt sätt. För att förbättra föreningarnas förutsättningar ska tillräckliga föreningsbidrag och ett stärkt praktiskt stöd erbjudas.

Aktiviteter för äldre, scouting, delningsekonomi och körsång är exempel på verksamheter som inte kräver stora kommunala anläggningar men som tydligt bidrar till folkhälsan och som kan söka stöd och bidrag från idrotts- och föreningsnämnden. Arbetet med att inrätta och driva fler fritidsbanker ska fortsätta.

Föreningarna ska bli fler och större. Som ett led i att öka föreningsdeltagandet behöver Göteborgs Stad bli bättre på att synliggöra vilka aktiva föreningar som finns. Fler ska ges möjlighet till fysisk aktivitet. Utöver att idrottande och föreningsdeltagande bidrar till samhället på flera sätt så har det också ett egenvärde för individen.

Att behålla motions- och gymanläggningar i kommunal regi säkrar en god tillgång till prisvärd motion för invånare som vanligtvis inte motionerar. Vid planering av idrottsanläggningar ska inriktningen vara kommunal drift och regi. Strategin för Göteborgs sim- och badanläggningar ska vara vägledande för utbyggnaden av bad- och simhallar.

När Göteborg växer skapas konkurrens om utrymmet. Då är det viktigt att tillgodose behoven av idrottsplatser, idrottshallar och områden för spontanidrott och utevistelse. Det gemensamma åtagandet för idrottslig infrastruktur behöver följa det växande behovet. Idrotts-, förenings- och folkhälsoperspektiven ska vara en självklar del i all stadsplanering.

Lokalbidraget ska möjliggöra för föreningar att kunna bedriva sin verksamhet långsiktigt, oavsett om hyresvärden är Göteborgs Stad eller annan aktör. Göteborgs Stad ska ha tydlig kontroll över föreningsbidragen och begränsa riskerna att bidrag betalas ut till föreningar som inte följer beslutade regler.

Uppdrag:

- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utreda e-sportens behov i Göteborg.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utreda hur stödet till föreningar kan förbättras och utvecklas. Utredningen ska ske i samverkan med föreningar med olika storlek, behov och verksamheter.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utbetala bidrag till Göteborgs Närradioförening.

Näringsliv

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Business Region Göteborg AB, Göteborgs Hamn AB, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden, miljö- och klimatnämnden

Inriktning:

Göteborgs Stad har ett stort intresse av att det lokala näringslivet utvecklas. Jobb skapas, välfärden finansieras och segregationen minskar när företag kan etablera sig i och rekrytera människor från hela Göteborg. I den gröna omställningen och den snabbt växande cirkulära ekonomin är näringslivet och industrin avgörande. För att stötta etableringen av grön industri ska Göteborgs Stad säkerställa att det finns lämplig mark för industriell produktion och logistikverksamhet. Erfarenheterna från de senaste årens lyckade företagsetableringar ska tillvaratas och användas för att locka fler etableringar och fler arbetstillfällen till Göteborg. Gröna näringar ska stötta och ytorna för kommersiell odling utökas. Näringslivsperspektivet ska finnas med i stadsplaneringen. För att locka arbetskraft måste Göteborg vara en bra stad för familjer.

Under de senaste årtiondena har beroendet av stora arbetsgivare minskat och näringslivet diversifierats. Den växande tjänstesektorns kärna består av små och medelstora företag, som i vissa fall upplever Göteborgs Stad som svårnavigerad. För att stötta mindre företag och bidra till ökad sysselsättning ska regelverk förenklas och handläggningstider kortas. Kvinnligt företagande ska stötta, med särskilt fokus på utsatta områden. Kooperativt och socialt företagande ska erbjudas stöd.

För företagens fortsatta konkurrenskraft är det avgörande att rätt kompetens kan rekryteras och att bristyrkesproblematik bemöts med vidareutbildning, validering och generell kompetenshöjning. Göteborgs Stad ska därför, i samverkan med näringslivet, förstärka yrkes- och vuxenutbildningar med fokus på bristyrken.

Arbetet med att implementera Göteborg Stads näringslivsstrategiska program ska fortsätta. I det näringslivsstrategiska och näringslivsfrämjande arbetet ska hållbarhet och goda arbetsvillkor genom exempelvis kollektivavtal eller villkor motsvarande kollektivavtal främjas.

Göteborgs Hamn är ett nav för hela Sveriges import och export. Hamnen ska öka volymerna i syfte att återta de marknadsandelar som tappats över tid och vara en aktiv part i den gröna omställningen.

Uppdrag

- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att ta fram förslag på hur nämnden kan samarbeta mer aktivt med Arbetsmiljöverket, Migrationsverket och Skatteverket i syfte att beivra olaglig arbetskraftsinvandring och exploatering av arbetskraft.
- » Business Region Göteborg AB får i uppdrag att utöka arbetet med företagsetableringar som bidrar till den gröna omställningen.

Turism och evenemang

Ansvarig bolagsstyrelse: Göteborg & Co AB

Inriktning:

Besöksnäringen är viktig för Göteborg. För att stärka Göteborg som destination ska både invånare och besökare stå i fokus och fler delar av Göteborg ska bli besöksmål.

Besöksnäringen bidrar till sysselsättning, upplevelser, ekonomisk tillväxt och stadsutveckling. Den fortsatta utvecklingen ska primärt genomföras i linje med Göteborgs Stads program för destinationsutveckling och dess riktning mot att skapa en både ekologiskt och socialt hållbar besöksnäring. Det är avgörande att de som arbetar i besöksnäringen har bra villkor.

Göteborg som destination kännetecknas av både stora och välbesökta evenemang och mer småskaliga, alternativa kultur- och nöjesyttringar. För att Göteborg ska fortsätta vara en attraktiv destination och kunna konkurrera med andra är det viktigt att dessa två samexisterar och samspelar. Göteborgs Stad ska ge utrymme till alternativa och småskaliga aktörer att pröva nya idéer, koncept och besöksmål, men också bidra genom att genomgående stå för ett positivt och stöttande bemötande. Administrativa hinder ska undanröjas och tillståndshandläggningen genomföras på ett så enkelt sätt som möjligt. Göteborgs Stad ska ha en positiv inställning till tillfälliga nöjesinitiativ, särskilt under sommarhalvåret.

De stora evenemangen är en av Göteborgs styrkor. Göteborg ska fortsätta att locka världsartister men också garantera att göteborgarna erbjuds en bredd av andra högkvalitativa och intressanta evenemang. Hållbar infrastruktur för besöksnäringen i allmänhet och evenemangen i synnerhet ska eftersträvas i stadsutvecklingen. Rimliga ytor för stora evenemang och elitidrott ska tillgodose. Göteborg har utsetts till världens mest sällskapliga stad och mest hållbara destination, dessa höga ambitioner ska bibehållas och utvecklas.

För att så många göteborgare som möjligt ska kunna ta del av nöjeslivet och upptäcka Göteborg ska det arrangeras avgiftsfria evenemang i offentlig miljö. Erfarenheter från det framgångsrika jubileumsfirandet ska tillvaratas. En viktig del i arbetet är att utforma utbudet så att invånare från hela Göteborg känner sig lockade, exempelvis genom artister som inte annars uppträder i Sverige.

Uppdrag:

- » Göteborg & Co AB får i uppdrag att utreda hur Kulturkalaset kan göras om till ett Göteborgskalaset med en ny inriktning. Inspiration ska hämtas från jubileumsfirandet. Kalaset ska fortsatt vara avgiftsfritt att besöka.
- » Liseberg AB får i uppdrag att erbjuda rimliga priser för inträden, konsertbesök och åkattraktioner med ambitionen att alla ska ha möjlighet att besöka Liseberg.
- » Göteborg & Co AB får i uppdrag att aktivt arbeta med att attrahera e-sportsevenemang till Göteborg.
- » Miljö- och klimatanmännen får i uppdrag att förenkla tillståndsgivning för tillfällig alkoholservice under sommarhalvåret. Folkhälso- perspektivet ska beaktas.

Stadsmiljö

Ansvarig nämnd: Stadsmiljönämnden

Inriktning:

Stadsmiljön är avgörande för att skapa ett attraktivt, välfungerande stadsliv och goda livsmiljöer. Transportbehovet för alla ska tillgodoses samtidigt som luftkvaliteten, bullernivån och trafiksäkerheten förbättras. Det kan exempelvis göras genom sänkningar av bashastigheten, inte minst i närheten av skolor. Göteborgs Stads trafikstrategi ska ligga i linje med målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Regleringar och förändringar av privatbilismen ska genomföras ansvarsfullt, med stegvisa reformer och tydligt utpekade alternativ. Göteborgs Stad ska arbeta för att begränsa biltrafiken över kommungränsen för att få ner utsläppen och förenkla för kollektivtrafiken. Innerstaden ska bli utsläppsfri genom en miljözonklass 3 som införs stegvis.

Effektiv och billig kollektivtrafik krävs för att fler ska resa kollektivt. Göteborg ska vara en pådrivande part för att förverkliga Målbild Koll2035.

För att fler ska kunna gå och cykla säkert behöver utrymme för gående och cyklister ges hög prioritet. Arbetet med Cykelprogram för en nära storstad ska påskyndas, där åtgärder för ökat cyklande ska prioriteras. Med rätt förutsättningar kan fler välja att cykelpendla året runt. Olika typer av mikromobilitetstjänster kan bidra till att skapa hållbara transportmönster, men ska regleras för att inte orsaka försämrad framkomlighet för fotgängare, cyklister eller öka risken för trafikskador.

Grönområden, parker och andra offentliga platser ska ha god tillgänglighet, vara välskötta i hela Göteborg och bidra till biologisk mångfald i gröna stråk. Gröna miljöer är viktiga för hälsan, den biologisk mångfalden och för lokalklimatet. Därför ska de bevaras och utvecklas bland annat genom nyplantering av träd, mer ängsmark och att pröva förutsättningarna för fler betesdjur på Göteborgs Stads marker. Göteborgarnas möjlighet att komma nära vattnet ska säkerställas. Förändringar i gestaltning av det offentliga rummet ska göras varsamt och ta hänsyn till uppskattade platsers kulturhistoriska kvaliteter.

I arbetet med att utforma och förbättra Göteborgs stadsmiljöer är välfungerande synpunktshantering och medborgardialog centrala.

Uppdrag:

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur Göteborgs Stad kan restaurera, anlägga och återskapa vattenmiljöer och våtmarker för att öka den biologiska mångfalden och bidra till klimatanpassning. Uppdraget ska ske i samverkan med i exploateringsnämnden.
- » Stadsmiljönämnden och AB Framtiden får i uppdrag att i större utsträckning främja biologisk mångfald och pollinerande insekter vid skötsel av grönytor samt omvandla fler ytor till blomstrande ängar.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med Grefab utreda flytbryggor och andra förtöjningsplatser av gästhamnstyp för fritidsbåtar i centrala lägen.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att skyndsamt ta fram förslag på platser för nya plaskdammar i Göteborg. Utredningen ska rangordna förslagen och ta hänsyn till kostnad, genomförbarhet, nytta, närhet till vatten och jämlikhetsrapporten.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att säkerställa tillgängligheten på de lekplatser som nämnden förvaltar.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att säkerställa att de cykelåtgärder som genomförs utgår från en analys om vad som beräknas ge störst effekt i form av ökat cyklande.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att påskynda arbetet med att implementera Cykelprogram för en nära storstad 2015–2025.

Stadsutveckling

Ansvarig nämnd: Stadsbyggnadsnämnden

Inriktning:

Göteborg är en socioekonomiskt segregerad stad. Stadsutvecklingens syfte är att skapa en levande, blandad, grön, vacker och trygg stad för alla.

Den låga planproduktionen under föregående mandatperiod och den ekonomiska krisen har försvårat möjligheterna att snabbt minska bostadsbristen. Göteborg Stad behöver därför arbeta för hög produktion och planering av bostäder.

"Göteborgs utvidgade innerstad" och AB Framtidens arbete med värdeskapande stadsutveckling ska utgöra grunden för Göteborgs utbyggnad under mandatperioden. Göteborgs Stad ska planera stora områden långsiktigt med fokus på att skapa sammanhållande stråk, bygga en tät stad och omvandla överdimensionerade vägar till stadsgator. Inriktningen ska vara att Göteborg ska bli en 15-minutersstad där det som behövs dagligen finns nära bostaden. Det kommer att ställa krav på yteffektiv stadsplanering där olika intressen behöver vägas mot varandra. Gröna och blå stråk ska värnas för att skapa hälsofrämjande livsmiljöer, vackra stadsmiljöer och säkra den biologiska mångfalden.

Modernistisk stadsplanering ska undvikas i högsta möjliga mån, exempelvis punkt- och lamellhus utan koppling till gatan. Trädgårdsstad och kvartersstad med sammanbyggda kvarter och levande bottenplan ska premieras i planering och nyproduktion under mandatperioden. Nybyggnation ska i första hand ske på redan exploaterad mark och i nära anslutning till kollektivtrafik. Nya flerbostadshus ska hålla hög arkitektonisk kvalitet, exempelvis genom klassisk, traditionell arkitektur och moderna landshövdingehus. Nybyggnation ska ta hänsyn till omgivande bebyggelse med hög kvalitet. Mer varierad arkitektur och tilltalande gestaltning är viktiga delar av stadsplaneringen. Värdefulla naturområden ska värnas och inriktningen ska vara att jordbruksmark inte ska bebyggas. Klimatanpassningsarbetet ska påskyndas.

Stadsbyggnadsnämndens strategiska ansvar är viktigt för att hålla ihop den framtida stadsutvecklingen. Fokus på hållbar utveckling där invånare inkluderas är central för stadsutvecklingen. Detaljplaneringen ska i möjligaste mån göras snabbare för att minska tiden från planbesked till byggstart.

Uppdrag:

- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden ta fram en tydlig plan för vilken kommunal industrimark som är möjlig att projektutveckla, planlägga och markanvisa. I första hand ska redan ianspråktagen mark användas och befintliga industriområden förtätas.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att expandera "Göteborgs utvidgade innerstad" till att omfatta en större del av Göteborg.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att ta fram arbetssätt och metoder som stimulerar återbruk och cirkulärt byggande genom bland annat bygglov och rivningslov.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden underlätta för mindre företag, privatpersoner och byggemenskaper att bygga bostäder.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att kartlägga grön infrastruktur. I kartläggningen ska det ingå var det finns styrkor som behöver bevaras och svagheter som behöver åtgärdas.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden, kretslopp- och vattennämnden och Higab AB utveckla och implementera typlösningar för dagvattenåtgärder på allmän plats. Det ska vara ökat fokus på gröna naturbaserade lösningar.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att inleda projektet "Hela stadens grönska" inom arbetet för "grön och robust stad".

Exploatering och mark

Ansvarig nämnd: Exploateringsnämnden

Inriktning:

Gemensamt ägda tillgångar ska vårdas och värnas. Därför är Göteborgs Stads inriktning att mark eller fastigheter inte ska säljas för lägre än marknadspris och att exploateringsekonomi ska ge ett överskott. Därigenom kan exploatering finansieras även i planer och projekt som inte kan generera överskott. Dessa kan därmed tillåtas gå med underskott, exempelvis i ytterområden eller i områden med höga naturvärden. Exploatering genom multifunktionellt byggande frigör resurser vilket i högre utsträckning ska gynna de kommunala verksamheter som bidrar till detta.

Stadsutvecklingen förutsätter ett effektivt nyttjande av den begränsade mark som finns i de delar av Göteborg som ligger nära redan utbyggd kollektivtrafik. Fastigheter ska ha många användningsområden för att skapa levande miljöer över större delen av dygnet. Genom att planera yteffektivt kan naturområden och brukbar jordbruksmark sparas.

Byggsektorn står för en stor del av Sveriges miljö- och klimatpåverkan. För att minska de negativa aspekterna av nybyggnation ska Göteborgs Stad ställa höga krav på miljöanpassat byggande, både för bostadshus och byggnationer för andra ändamål.

Göteborgs Stad ska fortsatt säkerställa att det finns tillräckligt med lämplig mark för industriell produktion och logistikverksamhet. Utbyggnaden av ny industrimark ska ske yteffektivt, bland annat genom förtätning av redan etablerade industriområden där det är möjligt. Mark ska garanteras för kommunala ändamål, såsom skolor, service och bostäder.

Markanvisningarna ska följa inriktningarna i Göteborgs Stads budget. Göteborgs Stad ska verka för att byggandet av kategoriboenden såsom studentbostäder, trygghetsbostäder och seniorbostäder ska öka. Göteborgs Stad ska inte anvisa mark till eller planera för vinstutdelande skolor.

Det är angeläget att koloniområden inte friköps och görs om till åretruntboenden. Förutom att områden för rekreation förviner så påverkas Göteborgs övergripande planering av trafik och kommunal service.

Göteborgs Stads mål är att halvera den genomsnittliga tiden att få en bostad genom Boplats till 3,2 år senast 2030. När marknaden drar ner på byggtakten är det angeläget att AB Framtiden kan säkra framdrift i sina projekt. Exploateringsnämnden ska aktivt bidra till att AB Framtiden har mark för att nå sitt produktionsmål och kan använda sin mark på ett effektivt sätt. För att det privata bostadsbyggandet inte ska stanna av ska Göteborgs Stad underlätta för exploatörer att byta upplåtelseform till hyresrätt i de fall det är nödvändigt.

Uppdrag:

- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden underlätta för exploatörer att byta upplåtelseform till hyresrätter för att i rådande konjunkurläge främja bostadsbyggande.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsfastighetsnämnden utreda hur välfärdsnämnderna kan få lägre hyra om byggnationen bidrar till ökad exploatering.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att ställa miljökrav, exempelvis på klimatneutralt byggande, återbruk och energieffektivitet vid markanvisningar för både bostäder och andra verksamheter.
- » Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att stärka arbetet inom strategin "Vi driver på utvecklingen för hållbart byggande" i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030.

Bostäder och lokaler

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser:

Stadsfastighetsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden, AB Framtiden, Higab AB

Inriktning:

Till 2026 års slut ska 25 000 bostäder planeras, framför allt genom att påbörja planering för kvartersstad på ytor som sedan tidigare identifierats som lämpliga för bostadsbyggnation.

Det finns stor efterfrågan på hyresrätter med låg hyra. Då det allmännyttiga beståndet finns i centrala och halvcentrala delar av Göteborg kan även de med lägre inkomster bo i nästan alla områden. Inga ombildningar ska genomföras i den kommunala allmännyttan. Blandade bostadsområden ska uppnås genom nyproduktion, där fokus för bostadsplaneringen ska ligga på den upplåtelseform som saknas i respektive område.

I första hand ska befintliga bostäder och lokaler underhållas och renoveras. Hållbarhet och återbruk ska vara utgångspunkten för fastighetsförvaltningen. AB Framtiden ska planera långsiktigt för underhåll och renovering av det allmännyttiga beståndet. Renoveringsplaneringen ska anpassas för att förhindra renoveringsvräkningar och långsiktigt minimera orimliga hyror. Göteborg Stad ska aktivt arbeta med låga hyror i nybyggnation, det gäller även boenden med särskild service.

AB Framtiden ska komplettera sitt bestånd med de storlekar och lägenhetstyper som saknas i varje område. Både allmännyttan och ansvariga nämnder ska verka för en ökad andel större lägenheter. 500 småhus ska byggas varje år, primärt med små tomter och i vissa fall med hyresrätt som upplåtelseform. Småhusen ska planeras och byggas i hela Göteborg i anslutning till befintlig infrastruktur och kollektivtrafik.

Göteborgs Stad har länge haft fördröjning i planeringen av välfärdslokaler, idrottslokaler och annan kommunal service. För att kunna producera fler bostäder i centrala och halvcentrala lägen är det viktigt att välfärdsnämnderna får möjlighet att inkomma med synpunkter tidigt kring behoven av offentlig service och samhällsfunktioner. Ny kommunal service ska i högre grad inhysas i multifunktionella fastigheter. För att öka föreningslivets och småföretagarnas möjlighet att hyra lokaler lokaler i bottenplan planeras vid nybyggnation där det är möjligt.

Uppdrag:

- » AB Framtiden får i uppdrag att utreda en koncernintern hantering för återbruk och avfallshantering.
- » AB Framtiden får i uppdrag att öka möjligheten till en mer flexibel uppsägningstid vid flytt inom koncernen.
- » Boplats Göteborg AB och socialnämnderna får i uppdrag att ge förtur i den ordinarie bostadskön till personer som skrivs ut från skyddat boende.
- » Stadsfastighetsnämnden och Higab AB får i uppdrag att skapa goda förutsättningar för att Göteborg Stads arbetsplatser ska bli cykelvänliga.
- » Exploateringsnämnden och AB Framtiden får i uppdrag att utöka tilldelningen av bostäder till "Bostad först". Tilldelningen ska i huvudsak ske utanför utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta områden.

Kultur

Ansvariga nämnder och bolagsstyrelser: Kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Higab AB

Inriktning:

Kultur och bildning är centralt för människors personliga frihet och utveckling. Kulturen har en viktig roll i demokratin, för samhällets hållbara utveckling och som del av vår gemensamma välfärd. Kulturen ska ge människor möjlighet att frigöra sina tankar och sin skaparkraft genom ökad kunskap och tillgänglighet. Det är en viktig motvikt mot exkluderande krafter strävan till makt och inflytande för privilegierade grupper.

De kommunala kulturinstitutionerna och de fria kulturutövarna är en viktig del av den kulturella välfärden. Genom museum, bibliotek, teaterscener, kulturhus, musik, dans och film träffas människor med olika bakgrund och ålder från hela Göteborg.

Barn och ungdomars rätt till konst och kultur ska prioriteras. Fler elever ska få uppleva minst en konst- eller kulturupplevelse per år för att redan tidigt i livet kunna upptäcka och utforska kulturella möjligheter.

Folkbiblioteken är den bildningsinstitution som flest göteborgare besöker och ska särskilt värnas. Alla invånare ska ha nära till ett folkbibliotek med generösa öppettider. Litteratur, språk och kultur har stor betydelse och ska göras tillgängliga på ett mer jämlikt sätt, särskilt för att främja läslust och öka läsförmågan hos barn.

Göteborgs Stad ska arbeta för en välfungerande kulturell infrastruktur i form av lokaler, ateljéer och stöd till det fria kulturlivet i hela Göteborg. Det fria kulturlivet ska vara öppet och levande för att bidra till att skapa ett Göteborg som fler människor vill bo i och besöka. Det är viktigt att värna samarbetet mellan det offentliga och fria kulturlivet, exempelvis genom att offentliga lokaler tillgängliggörs för kulturutövare och föreningar, att skäligen hyror erbjuds och att mer resurser avsätts till att stötta det fria kulturlivet. Göteborgs stadsmiljö ska präglas av öppenhet för både planerade och spontana kulturuttryck.

Det lokala kulturarvet ska tillgängliggöras. Genom att uppmärksamma den lokala kulturhistorien och ge människor kunskap om densamma skapas sammanhållning och gemenskap mellan människor, oavsett ursprung eller bakgrund. Kulturhistoriskt intressanta platser och miljöer ska vara lätta att besöka.

Uppdrag:

- » Kulturnämnden får i uppdrag att verka för utökad samverkan med kulturnämnden i Västra götalandregionen om finansieringen av verksamheter inom kultursamverkansmodellen.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att verka för utökad samverkan med kulturnämnden i Västra götalandregionen om kulturinstitutioner av regionalt intresse som har eller saknar regional medfinansiering.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att verka för att det riktade kulturstödet även inkluderar nya aktörer.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att utöka antalet fristadskonstnärer.
- » Higab AB får i uppdrag att utöka hyreskonceptet "Bagih" i syfte att erbjuda fler sorters lokallösningar för de som arbetar inom kultur och kreativitet.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med kulturnämnden utreda införandet av en eller flera kulturljudszoner. Dialog ska genomföras med berörda aktörer.

Arbetsmarknad och vuxenutbildning

Ansvarig nämnd: Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Inriktning:

Tillgång till arbete är grundläggande, både för individens självförsörjande och för att vara med och bidra till samhället. Fler göteborgare ska stötta till självförsörjning och studier. För de som står långt ifrån arbetsmarknaden behövs en variation av vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder. Färre göteborgare ska vara beroende av långvarigt ekonomiskt bistånd. Socio-ekonomisk bakgrund, kön och funktionalitet påverkar möjligheten att få ett arbete, vilket Göteborgs Stad ska arbeta för att motverka.

Kompetensförsörjningsfrågan är avgörande för Göteborgs Stad. Riktade arbetsmarknadsinsatser ska fokusera på unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Göteborgs Stads kompetenscenter har en viktig funktion för att invånare i behov av ekonomiskt bistånd ska minska. Alla oavsett kön ska uppmuntras till icke stereotypa yrkesval och alla utbildningar ska vara inkluderande och tillgängliga. Särskilt fokus ska läggas på att stötta arbetslösa vårdnadshavare med hemmavarande barn till sysselsättning, bland annat genom konceptet "Fler föräldrar i arbete". Ferie- och extrajobb till unga ska erbjudas i stor utsträckning. Omställning och yrkesväxling för att fler ska söka jobb inom bristyrken i välfärden ska erbjudas.

Vuxenutbildning, svenska för invandrare (SFI) och andra utbildningar i svenska är avgörande för nyanländas möjligheter till arbete. Svensk-undervisning ska erbjudas så tidigt som möjligt genom bland annat yrkesutbildning med modersmålsstöd. Kombinationer av arbetsmarknads-politiska insatser, vuxenutbildning och flexibelt språkstöd ska användas.

Fler göteborgare ska kunna komplettera sin behörighet genom vuxenutbildningen. Klimatomställningen, industriell utveckling och nyetablering av bolag skapar behov av nya kompetenser. Vuxenutbildningen ska bidra till att utbilda rätt kompetens för att stärka omställningen. Detta är viktig för att behålla och attrahera nya företag.

Vuxenutbildningen ska i huvudsak bedrivas i kommunal regi, samtidigt som upphandling av andra aktörer behöver göras. SFI-utbildningen och andra svenskutbildningar ska hålla hög kvalitet och i huvudsak bedrivas i kommunal regi med möjligheter för exempelvis studieförbund att bidra.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur utförandet av kommunal vuxenutbildning och högre yrkesutbildning kan samlas till en nämnd. I utredningen ska ekonomiska, verksamhetsmässiga och arbetsmiljömässiga synpunkter belysas.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att redovisa konsekvenserna av att föra över ansvaret för stadsmiljönämndens arbetsmarknadsenhet till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med relevanta nämnder och bolagsstyrelser återkomma med förslag på åtgärder för att underlätta för fler personer med funktionsnedsättning att erbjudas anställning i Göteborgs Stad efter avslutad arbetsmarknadsinsats.

Inköp och upphandling

Ansvarig nämnd: Inköps- och upphandlingsnämnden

Inriktning:

Göteborgs Stad ska ställa långtgående miljömässiga och sociala krav vid upphandling för att sänka kostnaderna och bidra till social och ekologisk hållbarhet. Inköpsprocessen ska präglas av cirkularitet och minimal påverkan på miljö och klimat ska eftersträvas. Dessa principer ska tillämpas av alla upphandlande aktörer och inkluderas i ramavtalen. Genom en effektiv inköpssamordning, samordnad varudistribution och höjd beställarkompetens förbättras både energi- och resurseffektiviteten. Kategoristyrningsmodellen ska implementeras fullt ut i alla verksamheter. Ramavtalen ska nyttjas i hög grad av både nämnder och bolagsstyrelser.

Kraven vid upphandling ska följas upp, med fokus på underleverantörer. Aktörer som inte följer avtal ska uteslutas. Göteborgs Stad ska säkerställa att inköp och upphandlingar inte leder till löne- eller villkorsdumpning för arbetstagare. Nuvarande praxis på området ska utmanas. Inköps- och upphandlingsnämndens granskningar av arbetsmiljö och villkor ska utvecklas och fokusera på riskbranscher. Granskningen av riskbranscher som metod ska i förlängningen bli kommunövergripande. Dialog ska föras med fackförbunden för att förbättra avtalen kopplade till arbetsmiljö.

Andelen ekologisk och närproducerad mat ska öka. Den fisk som Göteborgs Stad upphandlar ska vara miljömärkt och inte bottentrålad. Kött ska vara ekologiskt eller naturbeteskött. Om ekologiskt kött som följer svenska djurskyddsregler inte finns att tillgå ska tillfälligt undantag medges där djurskyddsregler prioriteras. Fler ekologiska produkter ska tillgängliggöras inom ramavtal. Beställarkompetensen i Göteborgs Stad behöver utvecklas gällande inköpens samlade miljöpåverkan och hur olika hållbarhetsaspekter samspelar med den biologiska mångfalden.

Göteborgs Stad ska ge företag av olika storlek möjlighet att leverera produkter och tjänster samt ha nära dialog med samhällsengagerade leverantörer. Innovationsupphandling ska utvecklas i samverkan med offentliga aktörer, akademi och företag. Den idéburna sektorn och sociala företag ska inkluderas mer genom exempelvis reserverade upphandlingar.

Uppdrag:

- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att ta fram ett kommunövergripande arbetssätt för hanteringen av riskbranscher inom inköp och upphandling.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att utöka och utveckla arbetet med arbetsplatskontroller. Arbetet ska göras i samverkan med de nämnder och bolagsstyrelser som gör många entreprenadupphandlingar.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att tillsammans med verksamheter som köper in livsmedel att öka inköpen av ekologisk mat till minst 60 procent senast år 2026, bland annat genom att öka mängden tillgängliga ekologiska produkter inom ramavtal.
- » Nämnden för funktionsstöd, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, äldre- samt vård och omsorgsnämnden, inköps- och upphandlingsnämnden och socialnämnderna får i uppdrag att genomföra upphandlingar helt eller delvis reserverade för idéburen sektor.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen följa upp implementeringen av riktlinjen för inköp och upphandling i nämnder och bolagsstyrelser.
- » Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen ta fram förslag på hur Göteborg Stad kan säkerställa att nämnder och bolagsstyrelser aktivt deltar i kategori-styrningsarbetet.
- » Göteborgs Stads Leasing AB får i uppdrag att i samverkan med äldre- samt vård och omsorgsnämnden, socialnämnderna och nämnden för funktionsstöd utreda möjligheten att införa bilpools-lösningar för bättre samnyttjande av Göteborgs Stads bilar.

Ekonomi

Göteborgs Stad och Sverige befinner sig i ett ansträngt ekonomiskt läge. Omvärldsfaktorer såsom Rysslands invasion av Ukraina, den höga inflationen och de höga räntorna ger effekter på ekonomin i hela samhället. Under 2024 fortsätter den generella kostnadsutvecklingen att vara hög samtidigt som kostnaderna för pensioner och räntor fortsätter att öka. Detta tillsammans med att regeringen har valt att nedprioritera välfärden ger ett svårt ekonomiskt läge för Sveriges kommuner.

Göteborg Stads budget tar ansvar för Göteborg och dess invånare. I årets budget finns inga stora ekonomiska satsningar. Fokus är i stället att säkra välfärden och klimatarbetet genom bland annat en fullständig kompensation för de kostnadsökningar som Göteborgs Stads verksamheter står inför. Regeringen har dragit in riktade statsbidrag som Göteborgs Stads budget har behövt ta hänsyn till. Budgetens finansiering sker delvis genom att använda delar av resultatutjämningsreserven som har byggts upp av tidigare års överskott.

Göteborgs Stads ekonomi ska stärkas framåt genom bland annat att oansvariga privatiseringar och marknadsexperiment avskaffas. I ett svårt ekonomiskt läge ska välfärden och klimatomställningen prioriteras. För att kunna prioritera första linjens personal på lång sikt ska effektiviseringar i det administrativa arbetet genomföras. Även en besparing på overhead-kostnader och tekniska konsulter ska genomföras.

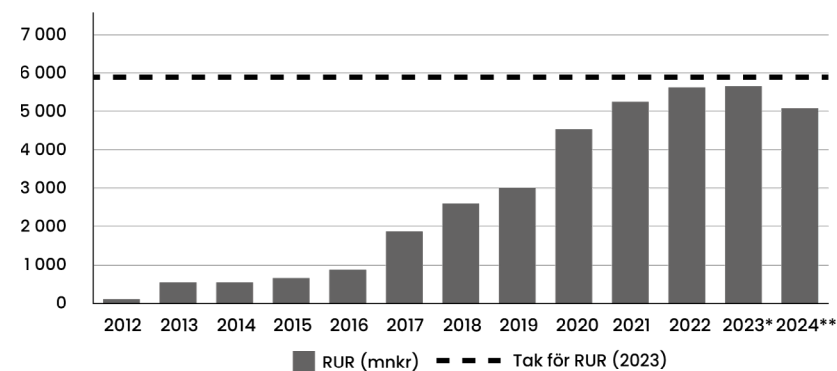
God ekonomisk hushållning

Göteborgs Stad behåller sitt ekonomiska regelverk som bland annat reglerar att överskottet ska upprätthålla ett snitt om minst två procent under en tioårsperiod. På grund av de stora överskott som gjorts under de senaste åren finns goda möjligheter för kommunen att prognostisera för lägre överskotts nivåer under en tid framöver. Det ger ett skydd för de offentliga verksamheterna i detta ekonomiskt utsatta läge.

Resultatmål

Resultatmålet på två procent i genomsnitt under rullande tio års period uppnås med årets budget. Sedan 2015 har överskottet konstant varit över målvärdet på två procent. Detta möjliggör att resurser kan användas för att säkra tillräckliga uppräknings för verksamheterna. Det budgeterade resultatet för 2024 är 129 mnkr vilket är under två procent för det enskilda året men i linje med riktlinjen då det tioåriga snittet är långt över målvärdet. 571 miljoner kronor av resultatutjämningsreserven tas i anspråk för att hantera balanskravet.

Resultatutjämningsreservens storlek

*prognos enligt delårsrapport augusti 2023

**prognos enligt budget 2024

Egenfinansieringsgrad investeringar

Investeringarna ökar, dock i något långsammare takt än vad som är budgeterat. Det är avgörande att nödvändiga investeringar i infrastruktur, bostäder, välfärdslokaler och klimatåtgärder faktiskt blir av och bidrar till Göteborgs Stads utbyggnadsplaner.

Egenfinansieringsgrad exploateringar

Historiska utfall och nominerade exploateringsvolymen pekar fortsatt på en självfinansieringsgrad som överstiger målet för samtliga år under hela planeringshorisonten. Den höjda räntan och det osäkra konjunkturläget innebär en potentiell framtida risk som är viktig att värdera. Det kommer även behöva vara en balans av ekonomiska vinst- och förlustprojekt framöver för att kunna bibehålla en nivå som är fullt ut egenfinansierad över tid.

Soliditet

Soliditeten ökar i hela kommunkoncernen. Det beror framför allt på de stora överskotten som skapats de senaste åren men också på grund av investeringar som av olika skäl inte genomförts enligt plan. Att investeringar senareläggs är inte ovanligt men det innebär också att behovet av lokaler, anläggningar och infrastruktur inte tillgodoses i tid. Investeringsstyrningen och framdriften ska bli bättre.

Sammanställning god ekonomisk hushållning

Målvärden enligt budgetförslag för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Resultatets andel av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	0,3%	2,1%	2,6%
Egenfinansieringsgraden av investeringar	57%	66%	66%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	117%	131%	128%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	15%	15%	15%

Budgetförslagets utfall på de långsiktiga inriktningarna för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	2024	2025	2026
Resultat bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	4,5%	4,4%	4,4%
Egenfinansieringsgraden av investeringar bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 50 procent	101%	97%	95%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	117%	131%	128%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	15%	15%	15%

Pris- och lönekomensation

Nämndernas ramar har räknats upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV), vilket för 2024 är 4,1 procent. Utöver detta har utbildnings- och välfärdsnämndernas ramar justerats på grund av befolkningsförändringar.

Utdelning

Göteborgs Stad har under många år budgeterat med uttag från bolagen som sedan inte genomförts på grund av att kommunen gjort överskott som inneburit att utdelningen inte varit nödvändig. Den planerade utdelningen för 2024 budgeteras till 750 miljoner kronor. En hög utdelning är nödvändig i den svåra ekonomiska situation som Göteborg och omvärlden befinner sig i. Under många år har bolagen gjort stora överskott och har förhållandevis högt eget kapital. Detta innebär att det finns möjlighet att tillfälligt göra högre uttag. Över hela mandatperioden bedöms dock utdelningen kunna minska, vilket behövs för bolagens framtida investeringar.

Skattesats och taxor

Skattesatsen är oförändrad 21:12 per skattekrone. Förändringar av avgift- och taxemodeller för olika verksamheter som hanteras av kommunfullmäktige ska i första hand beslutas i ordinarie budet och vid särskilda skäl i kompletteringsbudget.

Eget kapital

Nämnderna kan under 2024 hemställa till kommunstyrelsen om att använda eget kapital. Beslut om användning av eget kapital tas av kommunstyrelsen i samband med kompletteringsbudgetarna.

Internränta

Internräntan fastställs till 2,25 procent för 2024 vilket är en ökning med 1,25 procentenheter från år 2023. Med anledning av den stora kostnadsökningen som den nya räntan innebär kommer nämnder som har stora lokalkostnader delvis kompenseras.

Centrala avsättningar

I Göteborgs Stads budget finns ett antal centrala avsättningar för att hantera gemensamma risker och kostnader som berör flera nämnder. Avsättningarna används efter beslut i kommunstyrelsen och/eller avrop vilket specificeras i den ekonomiska sammanställningen. På grund av att risker och kostnader kan ändras under året bemyndigas kommunstyrelsen att fritt förvalta de centrala avsättningarna. Här följer ett urval av centrala avsättningar.

Investeringsrelaterade kostnader i samband med ny- och ombyggnationer

En särskild avsättning görs för att delfinansiera evakuering- och omställningskostnader i samband med ny- och ombyggnationer av lokaler. Nämnden för funktionsstöd, socialnämnderna, utbildningsnämnderna och äldre samt vård- och omsorgsnämnden ges möjlighet att göra avrop mot avsättningen.

Riskreserv för investeringsrelaterade kostnader

En särskild riskreserv för liknande ändamål skapas för idrott- och föreningsnämnden, stadsmiljönämnden, kretslopp- och vattennämnden och exploateringsnämnden. Dessa nämnder har utöver riskreserven även ett grundbelopp i sina ramar för investeringsrelaterade kostnader.

Allmän ekonomisk reserv

En ekonomisk reserv avsätts centralt för att bland annat hantera nämndernas användning av eget kapital, möjlig ökning av kostnader för ekonomiskt bistånd, risk för ökade energipriser och andra oplanerade kostnader som inte kunnat förutses i budgetprocessen.

Driftskostnader

Centrala avsättningar görs för avrop av nämnder vars anläggningar tas i drift under året.

Kapitalkostnader för investeringar

Kapitalkostnader för de nämnder som finansieras med kommunbidrag har lagts kommuncentralt och avropas månadsvis av berörda förvaltningar.

Uppdrag:

» Stadshus AB får i uppdrag att senast i februari fatta inriktningsbeslut om hur stor andel respektive dotterbolag ska bidra med till utdelningen.

Ekonomisk sammanställning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	2024	2025	2026
Verksamhetens intäkter exklusive realisationsvinster	10 732 880	10 966 600	11 210 600
Realisationsvinster	700 000	700 000	700 000
Verksamhetens kostnader	-50 481 380	-51 001 000	-52 334 200
Avskrivningar	-2 500 000	-2 700 000	-2 900 000
Verksamhetens nettokostnader	-41 548 500	-42 034 400	-43 323 600
Skatteintäkter	36 365 000	38 503 000	40 607 000
Generella statsbidrag och utjämning	4 792 500	4 343 400	4 073 600
Finansiellt netto exklusive utdelning	-230 000	-262 000	-332 000
Utdelning	750 000	350 000	150 000
Årets resultat	129 000	900 000	1 175 000

Balanskravsutredning (tkr)	2024	2025	2026
Årets resultat (ovan)	129 000	900 000	1 175 000
Avgår samtliga realisationsvinster	-700 000	-700 000	-700 000
Årets balanskravsresultat före ianspråktagande/avsättning till resultatutjämningsreserv	-571 000	200 000	475 000
Medel till resultatutjämningsreserv			
Medel från resultatutjämningsreserv	571 000	0	0
Årets balanskravsresultat	0	200 000	475 000

Resultatutjämningsreserv (tkr)	2024	2025	2026
Ingående balans	5 613 000	5 042 000	5 042 000
Medel till RUR	0	0	0
Medel från RUR	-571 000	0	0
Utgående balans	5 042 000	5 042 000	5 042 000

Balansräkning

Tillgångar (tkr)	2024	2025	2026
Anläggningstillgångar	109 340 171	119 151 371	129 686 100
<i>varav materiella</i>	<i>53 412 171</i>	<i>56 731 371</i>	<i>59 525 100</i>
<i>varav finansiella</i>	<i>55 928 000</i>	<i>62 420 000</i>	<i>70 161 000</i>
Omsättningstillgångar	12 500 000	12 500 000	12 500 000
Summa tillgångar	121 840 171	131 651 371	142 186 100

Eget kapital, avsättningar och skulder (tkr)	2024	2025	2026
Eget kapital	36 129 000	37 029 000	38 203 999
<i>varav årets resultat</i>	<i>129 000</i>	<i>900 000</i>	<i>1 175 000</i>
<i>varav resultatutjämningsreserv</i>	<i>5 042 000</i>	<i>5 042 000</i>	<i>5 042 000</i>
Avsättningar	6 000 000	6 500 000	7 000 000
Långfristiga skulder	56 711 171	64 122 371	71 982 100
Kortfristiga skulder	23 000 000	24 000 000	25 000 000
Summa skulder	79 711 171	88 122 371	96 982 100
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	121 840 171	131 651 371	142 186 100

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (tkr)	2024	2025	2026
Löpande verksamhet			
Årets resultat	129 000	900 000	1 175 000
Ej likviditetspåverkande poster	2 550 000	2 750 000	2 950 000
Kassaflöde löpande verksamhet	2 679 000	3 650 000	4 125 000
Investering			
Investeringar (netto)	-4 705 565	-5 569 200	-5 243 729
Förändring likvida medel investering	-4 705 565	-5 569 200	-5 243 729
Finansiering			
Nyupplåning	7 799 565	8 411 200	8 859 729
Ökning/minskning långfristiga fordringar	-5 773 000	-6 492 000	-7 741 000
Delsumma finansiering	2 026 565	1 919 200	1 118 729
Årets kassaflöde	0	0	0

Kommuncentralt

Kommuncentrala intäkter (tkr)	2024
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	
Kommunalskatt 21:12	36 365 000
Summa skatteintäkter	36 365 000
Kommunalekonomisk utjämning med mera	
Inkomstutjämning	3 164 000
Kostnadsutjämning	-1 435 000
Regleringsbidrag/avgift	1 728 500
LSS-utjämning	368 000
Fastighetsavgift	967 000
Summa kommunalekonomisk utjämning med mera	4 792 500
Summa skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	41 157 500
Övriga kommuncentrala intäkter	
Statsbidrag maxtaxa	112 000
Finansiering VGR Stadsteatern	61 180
Inkontinenshjälpmedel	12 500
Tomträttsintäkter	453 200
Schablonmedel flyktingmottagning	94 000
Summa övriga kommuncentrala intäkter	732 880
Reavinster (medräknas ej i balanskravsresultatet)	
Reavinster exploateringsverksamhet	600 000
Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar	100 000
Summa reavinster	700 000

Kommuncentrala kostnader

Beredskap för särskilda ändamål (tkr)	
Allmän reserv för nämndernas eget kapital, ekonomiskt bistånd extra beredskap, energikostnader, med mera.	220 000
Kommuncentral riskpost investeringsrelaterade driftskostnader	30 000

Budgeterade kostnader för särskilda ändamål

Budgeterade kostnader för särskilda ändamål (tkr)	
Revisorskollegiet	42 296
Indexering infrastrukturella avsättningar	6 300
Bidrag politiska partier	33 593
Lindholmen science park grundfinansiering (aktieägartillskott)	3 000
Lindholmen science park Visual Arena	3 200
Johanneberg science park (aktieägartillskott)	2 000
Göteborgs Symfoniker bidrag	2 500
Win Win Gothenburg sustainability award	1 500
Kommunövergripande avgifter	65 120
Räddningstjänsten brandvatten	4 351
Medlemsavgift Räddningstjänsten	394 200
Pensioner räddningstjänsten	98 100
Stärkt klimatanpassning	10 000
Samordningsförbundet	15 330
Pensionskostnader	4 205 000
Finansiering via intern pensionsavgift (nämnder)	-2 530 000
Evakuerings- och omställningskostnader	120 000
Göteborg Filmstudios	1 000
Krisberedskap och civilt försvar, förmågehöjande åtgärder	8 000
Arenauppdraget	10 000
Kapitalkostnader (regleras månadsvis för berörda förvaltningar)	836 000
Låglönesatsning för personal i välfärdsverksamheter	30 000
Förstärka arbetet med Jämlikt Göteborg	3 000
Avsättning för arbetstidsinnovationer	15 000

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/ bolagsstyrelser

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/bolagsstyrelser (tkr)

Medel som hanteras genom beslut av miljö- och klimatnämnden

Klimatkontrakt 700

Medel som hanteras genom redovisning i kommunstyrelsens uppföljningsrapporter

Extern visselblåsarfunktion 700

Personal-/kompetensförsörjning 20 000

Kostnader för ordförandeskap STRING 500

Trygghetsfrämjande åtgärder

LOV 3 områden (Avropas kommunstyrelsen) 30 000

Förstärkt kamerabevakning (Avropas stadsmiljönämnden) 5 000

Samverkanslokaler (Avropas kommunstyrelsen och socialnämnden Centrum) 1 500

Medel som hanteras genom beslut av kretslopp- och vattennämnden

Dagvatten och skyfall 5 000

Kretslopp- och vattennämndens skyfallsarbete 5 500

Kretslopp- och vattennämnden Västsvenska paketet 2 000

Nedlagda deponier 1 000

Kapitalkostnader skyfall 1 200

Driftskostnader tillkommande anläggningar (skyfall) 200

Medel som hanteras genom beslut av stadsmiljönämnden

Enkelt avhjälpna hinder 10 000

Citysamverkan 1 000

Medel som hanteras genom beslut av socialnämnderna och idrotts- och föreningsnämnden

Fritidsbanker 5 000

Medel som hanteras genom beslut av utbildningsnämnden, grundskolenämnden och stadsmiljönämnden

Sommarlovskort 32 000

Medel som hanteras genom beslut av socialnämnd Centrum

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/bolagsstyrelser (tkr)

Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder 3 000

Medel som hanteras genom beslut av exploateringsnämnden

Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder 16 000

Medel som hanteras genom beslut av förskolenämnden

Alfons Åbergs kulturhus 2 000

Medel som hanteras genom beslut av utbildningsnämnden och grundskolenämnden

Gratis mensskydd på alla kommunala högstadie- och gymnasieskolor 5 000

Medel som hanteras genom beslut av idrotts- och föreningsnämnden

Driftskostnader tillkommande anläggningar 16 500

Medel som hanteras genom beslut av stadsmiljönämnden

Driftskostnader tillkommande anläggningar 19 100

Summa kommuncentrala kostnader för särskilda ändamål 3 812 390

Finansiella kostnader och intäkter

Finansiella kostnader och intäkter (tkr)

Utdelning

Allmän utdelning 750 000

Summa utdelning 750 000

Koncernbanken

Ränteintäkter bolag 1 259 000

Räntekostnader -1 475 000

Övriga finansiella poster -14 000

Finansiellt netto kommunen exklusive utdelning -230 000

Internränta nämnder 850 000

Resultat koncernbanken 620 000

Kommunbidrag nämnder

Kommunbidrag nämnder (tkr)	2024
Förskolenämnden	4 941 650
Grundskolenämnden	9 930 440
Idrotts- och föreningsnämnden	584 180
Inköps- och upphandlingsnämnden	6 050
Kommunledningen	394 520
Kretslopp- och vattennämnden	0
Kulturnämnden	731 200
Miljö- och klimatnämnden	128 110
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	807 540
Nämnden för funktionsstöd	5 539 360
Nämnden för Intraservice	28 920
Nämnden för demokrati- och medborgarservice	124 850
Exploateringsnämnden	128 570
Stadsbyggnadsnämnden	262 730
Stadsfastighetsnämnden	0
Stadsmiljönämnden	1 491 580
Socialnämnden Nordost	1 805 440
Socialnämnden Centrum	1 348 080
Socialnämnden Sydväst	839 510
Socialnämnden Hisingen	1 288 890
Utbildningsnämnden	2 668 050
Valnämnden	27 600
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	6 623 670
Ekonomiska ramar för särskilda budgetposter	
Arkivnämnden	24 580
Business Region Göteborg AB	38 580
Stadsbyggnadsnämndens transfereringa	68 000
Göteborg & Co AB	122 120
Socialnämnden Centrum studieförbunden	29 200
Överförmyndarnämnden arvoden	35 610
Totalt kommunbidrag nämnder	40 019 027

Investeringar nämnder (mnr)	2021	2022	2023	2024	2025	2021–2025
Idrotts- och föreningsnämnden						
Investeringar brutto idrotts- och föreningsnämnden	-291	-357	-446	-494	-917	-2 505
<i>varav nyinvesteringar</i>	-157	-228	-265	-274	-672	-1 596
<i>varav reinvesteringar</i>	-134	-129	-181	-220	-245	-909
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0	0
Investeringar netto idrotts- och föreningsnämnden	-291	-357	-446	-494	-917	-2 505
Kretslopp- och vattennämnden						
Investeringar brutto vatten- och avlopp	-620	-640	-1 075	-1 239	-1 429	-5 003
<i>varav nyinvesteringar</i>	-457	-494	-840	-924	-1 015	-3 730
<i>varav reinvesteringar</i>	-163	-146	-235	-315	-414	-1 273
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0	0
Investeringar netto vatten- och avlopp	-620	-640	-1 075	-1 239	-1 429	-5 003
Investeringar brutto avfall	-3	-3	-15	-46	-66	-133
<i>varav nyinvesteringar</i>	-3	-2	-14	-45	-65	-129
<i>varav reinvesteringar</i>	0	-1	-1	-1	-1	-4
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0	0
Investeringar netto avfall	-3	-3	-15	-46	-66	-133
Investeringar brutto Skyfall	0	-1	-14	-20	-40	-75
<i>varav nyinvesteringar</i>	0	-1	-14	-20	-40	-75
Investeringar brutto Tekniskt vatten	0	-4	-250	-146	0	-400
<i>varav nyinvesteringar</i>	0	-4	-250	-146	0	0
Investeringar netto kretslopp- och vattennämnden	4 001	-623	-648	-1 354	-1 451	-5 611

Investeringar nämnder (mnkr)	2021	2022	2023	2024	2025	2021–2025
Stadsfastighetsnämnden						
Investeringar brutto stadsfastighetsnämnden	-1 974	-1 982	-2 654	-2 964	-3 141	-12 715
<i>varav nyinvesteringar</i>	-1 457	-1 098	-1 731	-1 860	-2 030	-8 176
<i>varav reinvesteringar</i>	-517	-884	-923	-1 104	-1 111	-4 539
Investeringsinkomster	10	1	0	0	0	11
Exploateringsnämnden						
Investeringar brutto exploateringsnämnden	-251	-276	-644	-980	-1 362	-3 513
<i>varav nyinvesteringar</i>	-251	-273	-642	-976	-1 358	-3 500
<i>varav reinvesteringar</i>	0	-3	-2	-4	-4	-13
Investeringsinkomster	38	111	203	378	422	1 152
Investeringar netto exploateringsnämnden	-213	-165	-441	-602	-940	-2 361
Stadsmiljönämnden						
Investeringar brutto stadsmiljönämnden	-1 325	-908	-1 345	-1 155	-1 252	-5 985
<i>varav nyinvesteringar</i>	-896	-447	-728	-594	-651	-3 315
<i>varav reinvesteringar</i>	-429	-461	-617	-561	-601	-2 670
Investeringar netto stadsmiljönämnden	-893	-781	-1 250	-975	-1 216	-5 116
Kommuncentrala poster (krisberedskap)						
Investeringar brutto kommuncentrala poster krisberedskap	0	0	-10	-120	-120	-250
<i>varav nyinvesteringar</i>	0	0	-10	-120	-120	0

Investeringar nämnder (mnkr)	2021	2022	2023	2024	2025	2021–2025
Totalt kommunen						
Investeringar brutto	-4 465	-4 171	-6 453	-7 163	-8 327	-30 579
<i>varav nyinvesteringar</i>	-3 221	-2 547	-4 494	-4 958	-5 951	-21 171
<i>varav reinvesteringar</i>	-1 244	-1 624	-1 959	-2 205	-2 376	-9 408
Investeringsinkomster	479	239	298	558	458	2 032
Investeringar netto	-3 985	-3 932	-6 155	-6 606	-7 869	-28 547

Exploateringsvolym (mnkr)	2021	2022	2023	2024	2025	2021–2025
Exploateringsnämnden						
Exploateringsutgifter	-663	-1 054	-1 520	-2 210	-1 945	-7 392
<i>Exploateringsinkomster</i>	1 222	1 320	1 455	2 785	3 890	10 672
Exploateringarnetto	559	266	-65	575	1 945	3 280
Kretslopp- och vattennämnden						
Utgifter utbyggnad VA	-70	-88	-120	-120	-140	-538

